

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/37/2016
Identifikačné číslo spisu: 8015200115
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200115.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa: A. L., nar. XX.XX.XXXX, V. proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28.11.2014 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 4Sd/10/2015-16 zo dňa 08.10.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 4Sd/10/2015-16 zo dňa 08.10.2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom č. k. 4Sd/10/2015-16 zo dňa 08.10.2015 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28.11.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporca podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietol žiadosť navrhovateľa zo dňa 12.11.2014 o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov zo dňa 12.11.2014 nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ žiadosťou zo dňa 12.11.2014 požiadal odporcu o priznanie invalidného dôchodku. Na základe tejto žiadosti bol jeho zdravotný stav posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov dňa 12.11.2014 so záverom, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím sú duševné choroby a poruchy správania - ľahká mentálna retardácia, ktoré zaradil pod kapitolu V, oddiel II, položka 6, písm. a) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. a stanovil 40% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Po podaní opravného prostriedku bol jeho zdravotný stav opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov dňa 21.01.2015 a posudkovým lekárom Sociálnej

poisťovne, ústredia dňa 03.02.2015, ktorí zhodne určili za rozhodujúce postihnutie duševné choroby a poruchy správania - ľahkú mentálnu retardáciu. Podľa posudku zo dňa 03.02.2015 bol navrhovateľ vo februári a v máji 2014 opakovane hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení v Prešove, bol vyšetrený neurológom pre udávané bolesti hlavy, bolo mu vykonané MRI vyšetrenie mozgu, EEG vyšetrenie a bol konziliárne vyšetrený ortopédom a internistom, pričom sa nedokumentovali žiadne závažné nálezy na centrálnej nervovej sústave ani na pohybovom aparáte, nebola u neho zistená žiadna iná choroba z okruhu vnútorných chorôb. Na základe naposledy vykonaných psychologických testov v októbri 2014 dospel posudkový lekár ústredia k záveru, že testy na organicitu len predpokladajú zmeny v oblasti vizuomotoriky a percepcie, čo pre posudkové hodnotenie nie je závažným postihom. Vzhľadom na rýchlu úpravu udávaných úzkostných prejavov v hospitalizačnom zariadení, doteraz nezistené závažné organické poškodenie, ako aj na premorbídne nižší intelekt, zanedbaný v priebehu života aj vlastnou vôľou, ponechal posudkový lekár ústredia posudok posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov bez zmeny. Posudkoví lekári dospeli k záveru, že rozhodujúce zdravotné postihnutie nepodmieňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Krajský súd poukázal i na to, že fyzická osoba, ktorá si uplatnila nárok na dávku a nárok na výplatu dávky, je povinná preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na dávku a nárok na jej výplatu spôsobom určeným Sociálnou poisťovňou a v rámci dokazovania je účastník konania povinný navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení (§ 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z.). Ak by došlo k zmene zdravotného stavu v dôsledku jeho zhoršenia, môže navrhovateľ opätovne požiadať o preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť alebo o zmenu rozhodujúceho postihnutia a stanovenia miery poklesu. Keďže navrhovateľ ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia odporcu nemal pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40%, podľa názoru krajského súdu odporca jeho žiadosť o invalidný dôchodok zamietol v súlade so zákonom.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom uviedol, že pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou je podľa jeho názoru viac ako 40%.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenc, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných

zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobo, nielen prechodne podľa poznatkov lekárskej vedy, spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40%.

Posudkoví lekári pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne dospeli k zhodnému záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa je ľahká mentálna retardácia podľa kapitoly V, oddiel II, položka 6, písmeno a) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. Tomuto rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu podľa posudkových lekárov zodpovedá 40% miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Navrhovateľ v žiadnom podaní neuviedol konkrétne dôvody, ktoré by spochybňovali závery posudkov. Nebolo teda preukázané, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jeho schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere, ako bola stanovená posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Aj odvolací súd považoval posudky posudkových lekárov za úplné, presvedčivé a zodpovedajúce kritériám upraveným v zákone č. 461/2003 Z. z., keďže posudkoví lekári sa vysporiadali so všetkými namietanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľa.

Tak ako krajský súd, aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa zatiaľ nepodmieňuje invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a preto mu nevznikol nárok na invalidný dôchodok.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že navrhovateľ má v prípade zhoršenia zdravotného stavu možnosť kedykoľvek znovu požiadať o priznanie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.